

ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ЗАЙНЯТОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТ МІЖНАРОДНОЇ ТРУДОВОЇ МОБІЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

У сучасних умовах глобалізації та цифровізації світової економіки суттєво трансформуються механізми функціонування ринку праці. Одним із ключових драйверів цих змін є розвиток цифрових платформ зайнятості, які формують нову модель організації праці, засновану на дистанційній взаємодії між роботодавцями та виконавцями послуг. Для України, яка активно інтегрується у глобальний економічний простір, цифрові платформи стають важливим інструментом забезпечення міжнародної трудової мобільності.

Цифрові трудові платформи (Upwork, Fiverr, Freelancer тощо) забезпечують взаємодію між попитом і пропозицією праці в онлайн-середовищі, сприяючи формуванню глобального ринку праці без територіальних обмежень. Вони дозволяють українським фахівцям працювати на іноземних замовників, не залишаючи країну, що значно знижує транзакційні витрати та розширює можливості працевлаштування. Як зазначають дослідники, платформна зайнятість є швидкозростаючим сегментом світової економіки та концентрує значний обсяг цифрового трудового капіталу [1, 3].

Особливістю цифрових платформ є їх здатність забезпечувати транскордонну трудову мобільність без фізичної міграції. Це формує новий тип мобільності – віртуальну, коли працівник інтегрується у міжнародний ринок праці дистанційно. У цьому контексті платформи виступають інструментом «трудоного арбітражу», використовуючи різницю в оплаті праці між країнами та стимулюючи конкуренцію між виконавцями з різних регіонів [1,5] .

Для України розвиток цифрових платформ має низку переваг. По-перше, це підвищення рівня зайнятості, особливо серед молоді та ІТ-фахівців. По-друге, це залучення валютних надходжень через експорт послуг. По-третє, це можливість інтеграції українських працівників у глобальні виробничі та інноваційні мережі. Крім того, цифрові платформи сприяють розвитку гнучких форм зайнятості, таких як фріланс та гіг-робота [4, 3].

Водночас використання цифрових платформ супроводжується низкою викликів. Серед них – нестабільність доходів, відсутність соціальних гарантій, нерегульованість правового статусу працівників платформ. Значна частина таких працівників перебуває поза межами традиційних систем соціального захисту, що створює ризики прекарізації праці. Крім того, існує проблема нерівного доступу до цифрових ресурсів та навичок, що може посилювати соціально-економічну диференціацію [6, 4].

На державному рівні актуальним є формування ефективної політики регулювання платформної зайнятості. Це передбачає адаптацію трудового законодавства до нових форм зайнятості, забезпечення соціального захисту працівників, а також стимулювання розвитку цифрової інфраструктури. Важливим є також впровадження міжнародних стандартів праці та врахування рекомендацій міжнародних організацій щодо регулювання цифрових платформ [2].

Отже, цифрові платформи зайнятості виступають потужним інструментом міжнародної трудової мобільності України, сприяючи інтеграції національного ринку праці у глобальний економічний простір. Вони відкривають нові можливості для працевлаштування, розвитку людського капіталу та економічного зростання. Водночас ефективне використання їх потенціалу потребує належного інституційного забезпечення та державного регулювання.

Список використаних джерел:

1. Азьмук Н. А. Зайнятість через цифрові платформи – нова реальність сучасної економіки: виклики та стратегії адаптації // *Економічний простір*. 2019. № 152. С. 66–80. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/152-6>
2. Анатійчук В. В. Право на справедливі умови праці та соціальний захист працівників цифрових платформ праці через призму міжнародних стандартів // *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 1. URL: https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/12041/APP_01_2025%20%283%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Воскобойник Д. Тренди цифрової трансформації у сучасних національних політиках зайнятості // *Економіка і організація управління*. 2026. № 4. С. 30–39. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2025.4.3>. URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/19339>
4. Крутилін С. І., Соколова О. М. Соціально-правовий статус та напрями інституалізації платформної праці в Україні // *Трансформаційна економіка*. 2025. № 3 (12). С. 51–58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2025-12-8>
5. Панченко Г. В., Резнікова Н. В., Птащенко О. В., Іващенко О. А. Цифрові трансформації міжнародного ринку праці в умовах платформізації зайнятості // *Ефективна економіка*. 2024. № 2. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/3063/3099>
6. Перегудова Т. Зайнятість у сфері цифрових платформ у контексті гідної праці // *Економіка України*. 2025. Т. 68, № 2 (759). С. 71–85. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2025.02.071>